

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ІКЖЦ

УАППО

Українська асоціація представниць
правоохоронних органів

РЕАЛІЗАЦІЯ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

V Міжнародна науково-практична конференція
(16 травня 2024 року)

УДК 305:355.08]08(043.2)

P-31

Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки і оборони: стан, проблеми, перспективи : тези V Міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 16 травня 2024 року). Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2024. 458 с.

Видання містить тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції “Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки і оборони: стан, проблеми, перспективи”, яка відбулась в онлайн-режимі 16 травня 2024 року у м. Хмельницький на базі Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

УДК 305:355.08]08(043.2)
© Видавництво НАДПСУ, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету – заступник ректора (проректор) з навчальної та наукової роботи Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького доктор педагогічних наук, доцент полковник Сергій БІЛЯВЕЦЬ;

заступник голови оргкомітету – начальник відділу – головний науковий співробітник науково-організаційного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, кандидат педагогічних наук, доцент полковник Юрій ДЕМ'ЯНЮК;

члени оргкомітету:

Урядова уповноважена з питань гендерної політики, докторка юридичних наук, кандидатка філософських наук, професорка, заслужена юристка України, Катерина ЛЕВЧЕНКО;

помічниця Голови Державної прикордонної служби України з гендерних питань полковник Олеся КЛИМЕНКО;

помічниця ректора Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (з гендерних питань), заслужена працівниця освіти України, докторка психологічних наук, професорка полковник Олена ВОЛОБУЄВА;

помічник ректора Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького з міжнародного та міжвузівського співробітництва – начальник групи міжнародного та міжвузівського співробітництва, кандидат педагогічних наук, доцент полковник Андрій ЯНКОВЕЦЬ;

начальник режимно-секретного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького полковник Олександр КОВАЛЕНКО;

начальник видавництва Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького полковник Олег СВИДЕРСЬКИЙ;

міжнародна та національна експертка з гендерних питань, засновниця та старша аналітикиня Інформаційно-консультативного жіночого центру Олена СУСЛОВА;

програмна менеджерка Української асоціації представниць правоохоронних органів Юлія НІКОЛАЙЧУК;

професор кафедри адміністративної діяльності факультету правоохоронної діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького доктор юридичних наук, професор Валентин ЗЬОЛКА;

секретарка оргкомітету – старша наукова співробітниця відділення планування та контролю наукової та науково-технічної діяльності науково-організаційного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького кандидатка наук з державного управління Ілона ЯРМОЛИНСЬКА.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОК-САПЕРІВ У СЕГМЕНТІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ

Владислав ПЛАТОНОВ

На сьогодні думка, що професія сапер “не жіноча” є застарілою. Існує багато прикладів, а також простежується світова практика, що жінки так само як і чоловіки можуть бути саперами, і так само ефективно виконувати саперну діяльність. Вперше жінки-сапери стали з’являтися в армійських підрозділах країн НАТО та Ізраїлю, тобто в тих країнах, де почали залучати жінок на мобілізаційній і добровільній основі вступу до лав армії. Звісно, чисельність жінок саперів в армійських підрозділах невелика, на відміну від чоловіків. Пов’язано це через особливості виконання діяльності військових саперів, де потрібно не лише знаходити та знешкоджувати вибухонебезпечні предмети, а й реалізовувати замінування територій, що потребує значних фізичних сил і витривалості від сапера.

На відміну від армії, жінки стали долучатися у сферу гуманітарного розмінування. Світовий досвід роботи організації з гуманітарного розмінування The HALO Trust показує, що жінки так само ефективно можуть виконувати діяльність з гуманітарного розмінування, як і чоловіки. Почавши свою діяльність з гуманітарного очищення територій, де велися локальні бойові дії, а саме Лаос, Камбоджа, Тайланд, Йорданія, Судан, Мозамбік, Сербія, Хорватія, Косово, Конго, Ліван, організація стикнулася з великою нестачею фахівців-саперів, які б могли залучитися до гуманітарного розмінування територій. У 2007 році The HALO Trust наймають на роботу першу жінку, яка пройшла курси з підготовки сапера з гуманітарного розмінування, це і стало початком формування жіночих груп фахівчинь з гуманітарного розмінування. Слід

зауважити щодо жіночих формувань, які приступили до виконання робіт з гуманітарного розмінування, приєднувалося небайдуже місцеве населення, яке добровільно проходило навчальні курси з гуманітарного розмінування і після успішного проходження підготовки проводили очищення територій від вибухонебезпечних предметів.

Така тривала практика довела, що жінки на рівні з чоловіками можуть виконувати роботи з гуманітарного розмінування не менш ефективно. Звісно не всі жінки можуть стати саперами. Так, проходження професійного відбору на визначення медичних, фізичних та психологічних протипоказань показує, чи відповідає кандидатка професійним вимогам, тоді вона переходить до навчання професійних знань і навичок [1].

Але й не всі кандидати-чоловіки можуть працювати за професією сапер, ця діяльність ставить значні вимоги до фізичного та психологічного стану кандидата: уміння координувати свої рухи, мати високий рівень саморегуляції, уміння керувати своїм емоційним станом, бути фізично та морально витривалим до важкої та монотонної праці, уміти витримувати втому [2].

У зв'язку з військовими діями, які розпочалися на сході України в 2014 році, проблема гуманітарного розмінування стала дуже гострою і потребувала швидкого вирішення. З того часу в Україні працюють організації з гуманітарного розмінування The HALO Trust, FSD в Україні, Данська Рада у справах біженців (DRC), які займаються гуманітарним розмінуванням і просвітою з мінної безпеки. Так само, як і з попереднім досвідом, ці організації набирають на навчання та роботу як чоловіків, так і жінок, які працюють у рівних умовах [3].

Як показує практика, здебільшого жінок залучають до певних робіт, де вони можуть показати себе більш ефективно в порівнянні з чоловіками, це обстеження розмінованих ділянок на наявність залишків мін або пропущених вибухо-

небезпечних предметів, контроль якості розмінування, обстеження та маркування потенційно замінованих територій, проведення навчання з мінної безпеки на місцях [4].

З початку широкомасштабного вторгнення велика кількість жінок залучилися не лише до лав Збройних Сил України а й до інших відомчих служб, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Національної гвардії України та інших, де жінки обрали проходити службу за професією сапер. Поки що це одиниці, але, виходячи з реалій сьогодення, то швидше за все ми побачимо, що ще більша частка жінок долучиться до професії сапер. Слід зазначити, що діяльність з гуманітарного розмінування в Державній службі України з надзвичайних ситуацій розподілена на етапи, до яких входять нетехнічне обстеження територій, організація та проведення зовнішнього контролю якості розмінування та інші. Виконання цих видів діяльності потребують від фахівця не тільки значних фізичних сил, але і значної уваги, витримки, відповідальності, де жінки-сапери можуть себе максимально реалізувати.

Отже, світова практика доводить, що жінки на рівні з чоловіками можуть виконувати завдання з гуманітарного розмінування, тому частка жінок, які можуть залучатися до цієї професії, буде невпинно збільшуватись.

Список використаних джерел

1. Гендерно чутливий підбір та навчання персоналу у сфері протимінної діяльності. Настанови. Київ. 2021. 16 с.

2. Ковальчук В. М., Яковчук Р. С. Аналіз дій операторів протимінної діяльності, що забезпечують питання з гуманітарного розмінування під час ліквідації надзвичайних ситуацій. *Актуальні проблеми пожежної безпеки та запобігання надзвичайним ситуаціям в умовах сьогодення* : зб. наук. праць Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Львів : ЛДУ БЖД. 2022. С. 296–298.

3. Недвига О. В. Професійно-психологічний відбір військово-службовців саперів. *Військова психологія у вимірах війни і миру*:

проблеми, досвід, перспективи : матеріали III міжнар наук.-практ. конф. (Київ, 2–3 березня 2018 р.). Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 113–115.

4. Жінки на мінному полі: як українки розмінують Схід України URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2021/10/7/246143/> (дата звернення: 06.04.2024)

5. СОП 07.10.ДСНС. Планування виконання органами та підрозділами цивільного захисту завдань та заходів протимінної діяльності. Київ, 2019. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/2/6/8/9/6/0/jyі3EfdUeYjNZnnVnCCVoKoqWsS2AtzOwObqQZha.pdf> (дата звернення: 07.04.2024)

<i>Особливості діяльності жінок-саперів у сегменті гуманітарного розмінування</i> Владислав ПЛАТОНОВ	318
<i>Гендерні виміри кібербезпеки та інформаційної безпеки</i> Анна ПЛОЩИК	322
<i>Гендерна рівність під час збройних конфліктів – шлях до справедливого суспільства</i> Василь ПОЛОНЧУК, Євген ОРЛОВ, Валентин МАЗУР, Михайло СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ	325
<i>Деякі питання гендерної нерівності щодо можливостей виконання батьківських обов'язків під час війни</i> Діана ПОХІЛЬКО	328
<i>Рівні права та можливості жінок і чоловіків щодо просування по службі в секторі безпеки і оборони</i> Анастасія ПРИСАКАР, Юлія АДАМЧУК	331
<i>Упровадження стандартів НАТО із забезпечення гендерних перспектив у підготовку особового складу Державної прикордонної служби України</i> Наталія РАДЧЕНЯ	334
<i>Правові аспекти гендерної рівності</i> Андрій САВЧУК	338
<i>Гендерна освітня технологія у сучасних трансформаційних процесах вищої школи України</i> Ірина САЄНКО, Тарас ОСТАПЧУК, Оксана КРИТЕНКО, Наталія БІЛОНОЖКО	342
<i>Аспекти гендерної рівності</i> Олександр САМОЙЛЕНКО, Віталій ГУЛА, Дар'я ГУДЕНЕЦЬ	347
<i>Гендерні стандарти НАТО у секторі безпеки і оборони</i> Олександр САМОЙЛЕНКО, Віталій ГУЛА, Вікторія КИРИЧЕНКО	351

**РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**Тези V Міжнародної науково-практичної конференції
(16 травня 2024 року)**

Коректори: С. С. Кондратюк, О. Л. Грицева, Т. О. Маляр, І. М. Бабина, Ю. О. Бабій
Комп'ютерна верстка О. В. Філіпенко

Відповідальність за достовірність фактів та інших даних несуть автори

Здано до набору 21.05.2024. Підписано до друку 13.06.2024

Формат 60×84/16. Гарнітура SchoolBook. Тираж 20 прим.

Ум. друк. арк. 26,62. Обл.-вид. арк. 27,48

Видавництво Національної академії

Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3010 від 22.10.2007